

PAUL K. DAYTON

per Carme Pastor Gradolí

PAUL K. DAYTON ÉS PROFESSOR EN UN DELS CENTRES OCEANOGRÀFICS DE MILLOR REPUTACIÓ DEL MÓN, LA SCRIPPS INSTITUTION OF OCEANOGRAPHY DE CALIFÒRNIA. AVUI DIA LI INTERESSEN ESPECIALMENT LES COMUNITATS BÈNTIQUES I ELS AMBIENTS COSTANERS I D'ESTUARI, PERÒ DURANT LA SEUA LLARGA I FRUCTÍFERA CARRERA HA PARTICIPAT EN NOMBROSOS PROJECTES RELACIONATS AMB ELS BOSCOS DE KELP, LA PESCA I ELS ECOSISTEMES DE L'ANTÀRTIDA. MÉS DE 500 IMMERSIONS EN L'OCEÀ D'AQUEST CONTINENT EL VAN FER MEREIXEDOR, L'ANY 2002, DEL PREMI QUE ATORGA L'ACADÈMIA AMERICANA DE LES CIÈNCIES SUBMARINES A UNA VIDA DEDICADA AL BUSSEIG EN LES CONDICIONS MÉS HOSTILS. A MÉS A MÉS, LA COMISSIÓ AMERICANA DE MAMÍFERS MARINS I LA FUNDACIÓ PER A LA INVESTIGACIÓ DE LA GRAN BARRERA CORAL·LINA S'ENORGULLEIXEN DE TENIR-LO ENTRE ELS SEUS DIRECTIUS MÉS DESTACATS.

EL CRIT DEL CIENTÍFIC COMPROMÈS

El professor Dayton em dona la benvinguda amb un somriure mentre ordena uns papers de damunt la taula del seu despatx, una habitació amb mobles senzills, de color clar, saturada de llibres i papers exceptuant-hi una estreta senda que connecta l'ordinador i l'entrada. El seu gos, una barreja de llaurador i pastor alemany de pèl llarg i daurat, jau al corredor i guarda la porta oberta de bat a bat.

Som al tercer pis d'un dels edificis que formen el complex de Scripps, a tan sols uns metres del pendent que voreja la reserva marina de La Jolla-San Diego. Avui, el Pacífic ha despertat emboirat i grisenc. Cap novetat respecte als darrers dies. Maig marca l'inici de la temporada de les boirines matinals a les costes del sud de Califòrnia.

La samarreta de colors, la pell bronzada i els ulls blaus, vius i menuts, vesteixen Dayton d'un aire informal i alegre que contrasta amb el missatge que insisteix a transmetre als lectors abans de donar-me peu a fer-li cap pregunta...

...Abans el poble americà solia tenir un sentit inherent de justícia, de decència, d'equitat envers tot tipus de gent i religions, i això ho hem perdut. Un corrent polític molt fort i de dreta està en procés de destruir el meu país. Avui dia som una nació d'homòfobs. Som una nació on la gent no creu en l'evolució, no creu que jo compte amb la primera esmena per poder parlar de les coses de les quals vull parlar. A la gent li dona igual l'extinció de les espècies, li dona igual la destrucció dels hàbitats... I a mi tot açò em preocupa molt, molt més que les qüestions relacionades amb la pesca.

L'escepticisme científic i l'interès i la credibilitat científiques han sofert un col·lapse perquè hi ha uns interessos creats que persegueixen el progrés d'aquest programa polític. I la gent ja no està educada. No tenen sentit de l'escepticisme, ni llegeixen, ni escolten les notícies. Els eduquen els *talk shows*.

Escriuràs tu el reportatge?

Sí, jo escriuré l'entrevista.

Perquè jo no tindria cap inconvenient de dir als editors que escriguen una història sobre la pèrdua de la credibilitat científica, la desaparició de la compassió i de l'interès en el medi ambient. Crec que aquest seria un missatge just i apropiat sobre el meu país.

I com és que el seu país ha perdut el sistema de valors tradicional del qual sempre s'ha enorgullit?

Una de les raons és que les universitats d'ara només ofereixen cursos d'especialització. La gent acaba la carrera sent terriblement ignorant en la seua pròpia cultura, i en el cas de la gent que estudia biologia, terriblement ignorant en biologia. Molt pocs biòlegs poden identificar un fílum quan acaben la carrera, encara menys una espècie. Així, com hem de ser capaços de comunicar a la gent del carrer per què volem protegir les salamandres? Perquè és un judici de valor! Molts ecòlegs adduiran que de tal espècie es pot obtenir una substància farmacèutica determinada, o que si una espècie concreta desapareix, aleshores tot l'ecosistema se n'anirà a terra. Però això no és cert. L'ecosistema s'empobrirà, però el més probable és que sobrevisca.

Volem les salamandres perquè formen part del sistema natural. Però, avui dia, els estudiants no coneixen el sistema natural. No es fan sortides al camp. I això no passa solament en aquesta universitat. A la resta d'universitats passa el mateix. Estem formant especialistes, *idiots savants*, en comptes de ciutadans escèptics. Estem davant del col·lapse terrible de la ciutadania i el sistema educatiu.

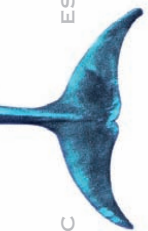
«EN EL CAP DE LA GENT,
SI ETS ECOLOGISTA,
ETS ESQUERRÀ,
ETS UN D'AQUESTS TIOS
QUE PERJUDIQUEN
L'ECONOMIA DEL PAÍS, ETS
UN BIOTERRORISTA»

I creu que això té alguna cosa a veure amb la dependència dels científics i les universitats dels fons públics?

Sí! Perquè si un professor d'aquest país volguera fer una sèrie de classes sobre, per exemple, l'islam, que durant molt de temps va ser una cultura i una religió de caràcter obert, que durant centenars d'anys va constituir una de les cultures més riques d'Europa, que va protagonitzar els més importants avanços científics del moment... no aconseguiria finançament per engegar el curs, fins i tot es trobaria amb problemes si finalment el posara en marxa.

I vostè pensa que els científics haurien de ser més actius en la tasca de sensibilització de la població envers els problemes ambientals?

En el cap de la gent, si ets ecologista, ets esquerrà, ets un d'aquests tios que perjudiquen l'economia del país, ets un bioterrorista. Això és el que són els ecologistes per a la gent d'aquest país. Si ets ecòleg, llavors exis-

teix la possibilitat que sigues un científic.

Com pot, aleshores, un científic mantenir la seua credibilitat i alhora defensar la causa ambiental?

Molts ecòlegs s'han empenyat amb mi perquè sóc ecologista. Diuen que a més de la meua credibilitat estic destruint la seua. I jo lluite contra aquest pensament, perquè el meu argument és que un ha de guanyar-se la credibilitat i la integritat a la manera antiga, és a dir, un ha d'eixir al camp, investigar, publicar i guanyar-se una reputació. I no deixaré que aquesta gent m'ature.

Quan vaig començar amb la ciència, jo ja formava part d'un grup ecologista, tenia tretze anys. M'he passat la major part de la meua vida defensant la primera esmena de la Constitució i mai no vaig signar, en cap paper, que el dia que em convertira en científic deixaria de tenir una constitució. Mai no he renunciat voluntàriament a la primera esmena.

I se sent sol dintre de la comunitat científica?

És interessant... En el meu cas, vaig començar a enutjar-me per qüestions relacionades amb la pesca el 1999, i vaig començar a escriure al respecte, i a preocupar-me. En aquella etapa em vaig trobar molt sol. La NSF (National Science Foundation) ja no va tornar a concedir-me finançament mai més. I em costava hor-

**«LA CONTROVÈRSIA SORGEIX
QUAN MOLTS DELS MEUS
COL·LEGUES PROMETEN QUE
ELS SEUS PARCS NATURALS
MILLOREN LES CAPTURES
DELS PESCADORS»**

rors que els meus articles es publicaren. Però açò ha canviat, i ara la majoria dels meus col·legues són més agressius i més ecologistes que jo. No crec que jo m'haja mogut cap a la dreta. Jo crec que estic més o menys on sempre he estat. O siga, que percep un gir dels ecòlegs envers la defensa ecologista, a causa de la nostra desesperació; a penes tenim natura per protegir. Què més podem perdre?

Quin és el seu diagnòstic sobre l'estat dels ecosistemes marins?

Creo que és extraordinàriament negatiu. La vida als mars té problemes molt greus.

I què hi ha de l'establiment de reserves marines com a estratègia en favor de la conservació? És tan complicat com s'argumenta escollir adequadament la localització i l'extensió?

És complicat, i alhora molt senzill. A l'oceà tenim moltes àrees protegides, hi ha al voltant de 1.500 parcs a tot el món, però en la majoria la pesca hi és permesa, i és la pesca la que els està destruint, no la contaminació, ni cap altra causa. Ara bé, si vull que el meu nét arribe a veure una mica de natura, necessite apartar una fracció de mar i protegir-la. I aquesta fracció ha de ser suficientment gran per sostenir la majoria de les poblacions d'interès. Açò seria una re-

serva on no es pot pescar (*no-take reserve*), una reserva que, d'altra banda, no fa cap promesa als pescadors. La controvèrsia sorgeix quan molts dels meus col·legues prometen que els seus parcs naturals milloren les captures dels pescadors. Llavors, estàs utilitzant les reserves com una eina de gestió pesquera, la qual cosa és fonamental en algunes situacions, però no en la majoria dels casos. És fonamental, per exemple, quan es tracta d'espais on els animals es reuneixen per a reproduir-se i criar, perquè llavors són extremadament vulnerables si algú apareix amb una xarxa enorme i captura la població sencera. O quan es tracta de animals marins que es reuneixen per reproduir-se, però que en general no es mouen massa, com les orelles de mar.

Però alguns ecologistes declaren que la gestió tradicional ha fracassat, i que aleshores hem de desmantellar-la. I jo pense que estan equivocats. Perquè hi ha molts peixos que fan distàncies importants, com la tonyina, per exemple. Si tinguérem un govern que estiguera disposat a aplicar correctament la gestió tradicional,

aquesta funcionaria en molts casos. Perquè, quan s'aplica correctament, inclou un enfocament precautori, i protegeix tant els peixos menuts com les grans mares, i llavors és poderosa.

Però el problema és que la gestió tradicional està polititzada, i necessitaríem un govern més robust que el dels EUA per a executar-la.

És que el govern no sap (o no pot) negociar amb els pescadors?

Bé, el problema és que els pescadors encara tenen molt de poder. I la ironia és que en els darrers anys han anat perdent-lo, perquè la pesca comercial és conscient de la destrucció dels recursos. Però ara són els pescadors d'oci els que són políticament més destructius. Aquests són els que haurien de fer-me constatar, però el fet és que no s'hi pot dialogar.

La majoria dels pescadors pensen que els mamífers marins són els seus principals competidors. És possible una relació harmoniosa entre aquestes dues parts?

Jo no crec que la majoria dels pescadors pense això. El que és cert és que els japonesos han muntat una campanya internacional de desinformació molt agressiva i molt cara que argüeix que ells han protegit les balenes, i com a conseqüència d'això les balenes s'han menjat tot el peix, i que si comencen de nou a matar balenes, llavors recuperaran el seu peix. És una declaració tan deshonest que no puc pensar que la compartesquen la majoria dels pescadors.

Amb açò no estic dient que no hi haja conflictes. Nosaltres en tenim un amb els lleons marins de Califòrnia. Hi ha molts rius que estan perdent els salmònids, el salmó i la truita arc iris, a causa de la sobrepesca i la destrucció dels hàbitats. I les poblacions de salmònids són tan escasses que els lleons marins, n'hi ha centenars, els esperen a les desembocadures dels rius i se'ls mengen tots. Abans, quan els salmònids no eren tan escassos, eren molts els que aconseguïen traspasar el

tamís dels lleons marins, però ara els lleons marins s'encarreguen de donar el colp de gràcia. Això és un conflicte real. Són casos concrets, però que no es donen a escala mundial.

Els ecosistemes marins costaners s'han caracteritzat sempre per la fragilitat. Per què són tan importants des del punt de vista humà?

Perquè són molt productius. Són a prop, i es poden explotar de manera molt eficient. Però no diria que són més importants que els de mar endins. La tonyina pelàgica constitueix també un ecosistema molt productiu, i explotat també de manera molt eficaç, tot i que a mi, per la meua trajectòria professional, m'interessen més els ecosistemes costaners.

En un món tan globalitzat com el nostre sembla que cap govern està disposat a reduir les seues captures si el veí no ho fa abans. Pensa que un tractat semblant al de Kyoto, però aplicat a la pesca, seria una iniciativa fructífera?

Sí! Un protocol de Kyoto dels mars, dissenyat per a protegir espècies com ara les balenes franques, les tortugues llaüt, i totes les tortugues marines. Si poguérem aconseguir despertar un interès global, semblant al que hi ha respecte al problema de l'escalfament global, sobre les tortugues marines, les balenes franques i els dofins de riu, seria fantàstic. Si poguérem aconseguir que tota la gent acordara que els seus fills necessiten conèixer les tortugues llaüt, i veure els meravellosos corals d'aigües profundes, seria un gran avanç.

Avui dia no podem tenir reserves pelàgiques enmig de l'oceà. Però si hi haguera voluntat política de crear-ne, és possible tenir-ne. Hi ha punts calents a l'oceà que, igual com a terra, cal protegir. Tot el que necessitem és voluntat política.

I parlant de Kyoto, és vostè un escèptic o un creient en el canvi climàtic?

La manera com funciona aquesta polèmica és la següent. Poses en el cap de la gent la idea que hi ha un veritable conflicte científic, i tan aviat com hi ha un conflicte científic, llavors deixa d'existir una realitat. En el cas de l'escalfament global –que el CO₂ augmenta, que la causa és humana i que darrere es troba el consum de combustibles fòssils–, milers de publicacions i tots els científics hi estan d'acord. És un dels pocs consensos que trobaràs dins del món actual de la ciència. I tanmateix, el que tota la dreia d'aquest país –en concret la indústria petrolera– necessita fer per a desbaratar la realitat és fer creure, a la gent responsable de dissenyar polítiques, als presentadors dels *talk shows* i al públic en general, que hi ha una controvèrsia científica. Aquesta gent que promou la indústria del petroli publica els seus articles, que mai no són objecte de cap revisió científica, al contrari del que ocorre en les revistes serioses, amb finançament de les seues fundacions, i llavors apareix gent com Bjørn Lomberg, que escriu un llibre citant aquests informes, i de sobte ja tens dos grups de científics, un de minoritari i un altre de majoritari, col·locats al mateix nivell.

Canviant de tema, vostè va ser un dels pioners en la investigació científica feta a l'Antàrtida. Què recorda d'aquella època i d'aquells moments tan emocionants per a la ciència?

Vaig començar l'any 1959 a fer investigació en l'àmbit polar. Volia estudiar arqueologia i vaig decidir anar a Alaska. Allí és on vaig enamorar-me dels hàbitats polars. Més tard, però, els meus interessos van decantar-se cap a l'ecologia, però probablement per la meua experiència a Alaska em van convidar, quan ja em dedicava a l'ecologia, a passar any i mig a l'Antàrtida. Crec que vaig formar part del tercer grup de científics que passava allí l'hivern. Era l'any 1962. I poc després és quan em vaig adonar que podia bussejar. L'equip que utilitzàvem era bast, molt rudimentari, però funcionava, eh? L'experiència em va encisar.

Però ens sentíem importants, no per les condicions en què treballàvem, que ara han millorat molt, la comunicació amb la resta del món ja no és tan difícil, sinó perquè ningú abans que nosaltres no havia vist les coses que nosaltres estàvem veient. Els exploradors britànics havien col·leccionat molts espècimens sota condicions increïblement difícils. Havien posat nom a la majoria dels animals grossos, però nosaltres estàvem fent ecologia, establint relacions entre poblacions, i tot era nou. Allò va ser tota una experiència. Després, la NSF em va expulsar de l'Antàrtida per raons polítiques, per compartir informació amb científics britànics. Però, bé, d'això ja fa molt de temps i ara la situació i el programa són uns altres.

Vostè té molt bona reputació com a comunicador. Creu que seria bona idea si dins de la formació dels científics es considerara la possibilitat d'aprendre a comunicar-se millor amb la premsa?

Sí, seria molt bona idea tenir una classe on poguérem aprendre com parlar amb els mitjans de comunicació. Perquè jo faig molts errors. M'emocione i faig exageracions. Dic que tots els peixos han desaparegut, quan hauria de dir que la majoria sí, però no tots. Quan m'entrevisten a la televisió o a la premsa i em fan una pregunta estranya, intento contestar, o explico les limitacions científiques que tinc i per les quals no els puc contestar, i llavors perjudique la meua credibilitat. Ja m'han advertit unes quantes vegades que si no vull parlar d'alguna cosa, que no ho faça. Que si no dic res, mai no em podran malinterpretar. Hi ha moltes coses que els nostres estudiants i jo mateix hauríem d'aprendre sobre com interactuar amb els mitjans de comunicació de manera constructiva.

T'encarregaràs que ningú no em porte a juí per cap cosa de les que he dit en aquesta entrevista, veritat? ☺

Carme Pastor Gradolí. Departament de les Ciències de la Terra, Atmosfèriques i Planetàries, Institut Tecnològic de Massachusetts, MIT (Boston).

